

gang i mange årtier så ud til, at der måske kom et gennembrud i hele situationen i Mellemøsten, hvor der var mulighed for selvstyre i de besatte områder, hvor palæstinenserne kunne få lov at vælge til deres egne forsamlinger og styre dele af de områder, de havde ret til.

I 1994, for præcis 4 år siden, holdt den daværende premierminister i Israel, Yitzhak Rabin, et møde i Europarådets parlamentariske forsamling, hvor han svarede på spørgsmål fra parlamentmedlemmerne fra de europæiske lande. Og på spørgsmålet om, hvor stor folkelig opbakning der var i Israel til hans fredsaftale, sagde han ærlig og modig, som han var: Der er én stemmes flertal i Knesset for denne her aftale.

Det vil sige, at hele omverdenen har vidst, at den aftale, der var indgået mellem Israel og Palæstina i forbindelse med Osloaftalerne, hvilede på et spinkelt flertal i Israel. Det kom jo faktisk også til at gå sådan, at efter mordet på Rabin, efter skiftet i regeringskonstellationen i Israel, blev der ikke levet fuldt op til Osloaftalerne, sådan som vi alle sammen havde håbet, på trods af at Netanyahu ved sin tiltrædelse erklærede, at han ønskede at forsætte fredsprocessen.

Så der har været mange skuffede illusioner i denne proces, og der har været mange forventninger, som ikke er blevet indfriet.

Ved det hidtil første valg i Palæstina, som blev holdt for præcis 2 år siden, var der også stor optimisme i den palæstinensiske befolkning, og den må man sige ikke har kunnet opfyldes.

Det er ikke gået godt siden, og det er derfor – synes jeg – meget tilfredsstillende, at vi har denne associeringsaftale mellem Israel og EU, fordi det er et af vores midler til at kunne have en dialog med Israel. En af vores muligheder for overhovedet at kunne lægge pres på Israel er netop, at vi har den her aftale. Hvis vi ikke havde den, så havde vi som enkeltlande blot kunnet hæve pegefingeren og sige: Det må I ikke. Vi vil have, at I gør noget på en anden måde.

Dér har EU en enestående chance, som enkeltlandene ikke har, og derfor synes jeg, at forslaget her er overflødig. Det er nemlig ikke hensigtsmæssigt, og det har ikke nogen virkning, hvis Danmark ene land hæver pegefingeren og siger til den israelske regering: Nu må I sørge for at overholde fredsaftalerne og gennemføre de processer, I har lovet. Men det har

ganske stor betydning, at 15 lande siger det samme; 15 lande, som har en økonomisk aftale med Israel.

Vi mener fra radikal side, at der selvfølgelig skal lægges pres på Israel for at få overholdt aftalen. Der skal også lægges pres på de palæstinensiske autoriteter for at få håndhævet retstilstanden i Palæstina, så terrorister bliver retsforfulgt.

I topmødeerklæringen fra december 1997, som udenrigsministeren kom ind på, blev det jo netop fremhævet, at det er en proces, man er i gang med. Der skal fortsat overvåges, og der skal fortsat føres en dialog. Det er også blevet fremhævet, at Israel er et demokrati, og at de er følsomme over for omverdens reaktioner.

Det har vi også kunnet mærke i de europæiske lande, hvor vi er blevet kontaktet af israelske repræsentanter, som spørger: Hvordan kan det være, at vi kan mærke, at stemningen er skiftet? For 10 eller 20 år siden var der meget israelskvenlige toner i dette land. Nu kan vi mærke, det er skiftet. Og dér må vores reaktion være: Det er, fordi Osloaftalerne ikke bliver efterlevet til punkt og prikke. Så israelerne ved, at vi observerer dem, og de ved også, at EU's ministre – EU's udenrigs- og statsministre – også er opmærksomme på, hvad der foregår i Israel.

Så vi er svagt optimistiske med hensyn til, at EU kan lægge pres på Israel for at få dem til at overholde Osloaftalerne, men vi må indrømme, at de forløbne få års udvikling i Osloprocessen ikke giver anledning til nogen meget stor optimisme.

Annette Just (FP):

Jeg ved ikke, hvordan jeg skal få det sagt, men jeg er faktisk enig med den radikale ordfører, og det er jo vanskeligt for mig at stå her og sige det på et udenrigspolitisk område.

Det er jeg bl.a., fordi fru Elisabeth Arnold var den første, der var ærlig nok til at sige: Jamen hør, vi har et problem, og det har israelerne i særdeleshed også, og det er palæstinenserne, for de overholder det heller ikke. Menneskerettigheder skal selvfølgelig overholdes. Men vi kan da godt forstå, at de har et problem.

Så vil jeg vende mig til selve forslaget om associeringsaftalen mellem EU og Israel, hvor Enhedslisten nu mener, at det i hvert fald må komme an på en prøve, om vi ikke skal ophæve det hele. Jeg vil vove den påstand, at associeringsaftalen netop måske kunne være et af mid-